

Невмивака Юлія Андріївна

2 курс, факультет соціології і права,

НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Бежевець А.М., старший викладач

кафедри інформаційного права та права

інтелектуальної власності ФСП НТУУ «КПІ»

Захист прав людини інтелектуальної власності в соціальних мережах

У сучасному світі соціальні мережі вже здобули колосальну популярність. Станом на грудень 2014 року у світі налічується більше 150 різноманітних соціальних мереж, близько 20 мають базу понад 100 млн. користувачів. Головною метою існування соціальних мереж є обмін інформацією між користувачами та відвідувачами даних веб – ресурсів. При цьому певна інформація може бути заборонена для розповсюдження національним законодавством окремих країн. Наприклад, способи виготовлення наркотичних речовин, способи скоєння самогубства чи заклики до повалення державної влади, а також містити інформацію, захищену авторським правом. Крім того, існують прогалини в регулюванні, наприклад, на законодавчому рівні відсутнє як поняття веб – сайту, так і врегулювання правовідносин в соціальних мережах.

З технічної точки зору, соціальна мережа є веб - ресурсом, тобто складним веб – сайтом, який має ір - адресу, фізичне розміщення контенту на серверах та власне сервера. З юридичного боку, соціальна мережа є комплексом об'єктів, які перебувають у власності відповідної особи (торгова марка, веб–сайт, програмне забезпечення).

Певною особливістю є обов'язок користувача при реєстрації прийняти правила користування сайтом шляхом проставлення спеціальної позначки (конклюдентних дій). Ці правила є загальнодоступним договором приєднання до договору про надання послуг. Характерною ознакою такого договору є вживання спеціалізованих термінів, конструкцій, які прямо не закріплені в нормах цивільного законодавства. Проте в силу диспозитивності норм можуть бути використані, якщо

не будуть суперечити загальним його засадам. Як правило, такий договір містить розділ, присвячений питанням інтелектуальної власності, а саме авторського права. Однак, згідно ч.1 ст.32 Закону України «Про авторське право і суміжні права» встановлюється, що автору та іншій особі, яка має авторське право, належить виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання твору будь – яким одним або всіма відповідними відомими способами на підставі авторського договору. До того ж, використання твору будь – якою особою допускається виключно на основі авторського договору, за винятком випадків, встановлених законом.

Згідно ч.1 ст.639 ЦК України договір може бути укладений в будь – якій формі, якщо вимоги щодо форми договору не встановлені законом. Відповідно до ст.33 Закону України «Про авторське право і суміжні права» договори про передачу прав на використання творів укладаються у письмовій формі». В ч.2 ст.1107 ЦК України передбачено, що договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій формі, у разі недодержання письмової форми договору, такий договір вважається нікчемним.

Відповідно до ст. 205 ЦК України правочин може вчинятися усно або в письмовій формі. Жодної окремої електронної форми національне законодавство не передбачає. Іноді використовується цифровий підпис, тоді такий договір прирівнюється до письмової форми. Враховуючи вище наведене, виникають деякі сумніви щодо чинності положень про права та обов'язки відповідної соціальної мережі в частині розпоряджень майновими правами інтелектуальної власності.

На сьогодні, соцмережі стали невід'ємною частиною нашого життя. Проте, захист прав на таких веб – сайтах обмежений. Причиною тому є неясність, а іноді навіть відсутність норм, які б змогли захистити права особи в Інтернеті. В часи інформаційної війни необхідно бути вкрай обережним, оскільки все, що завантажується чи пишеться в Інтернеті, може бути використане проти самої особи, особливо повідомлення чи коментарі політичного характеру, які залишаються в мережах «Вконтакті» чи «Однокласники».

Ми вважаємо, що для забезпечення захисту права інтелектуальної власності в соціальних мережах необхідно внести поправки до чинного ЦК України. В першу

чергу, варто проаналізувати дієвість окремих статей в книзі четвертій цього кодексу. Потім, слід зазначити статті, які будуть розкривати поняття самого веб-сайту, права та обов'язки його користувачів, а головне - створити нові статті, які будуть чітко окреслювати, на який захист може претендувати користувач.

Список літератури:

1. Цивільний кодекс України: Офіц. видання. – К.: Концерн „Видавничийдім „Ін Юре”, 2004. -472 с.
2. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / О.В. Дзера, Н.В.Боброва, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової. – К.:Юрінком Інтер, 2002. – Кн. 2.- 640 с.